

● Csak ketten látták...

Domaszéki bölcső(de)dal

Újvári Béláné és Simonné Szalma Éva. (Fotó: Karnok Csaba)

● Dobó Szilveszter polgármester

„Hallottam, hogy szép”

● **A kilencvenes évek eleje óta igen sok házat húztak fel a betelepülők a falu szélén. Mire fordították az éptési telkek árának bevételeit?** – kérdeztem Dobó Szilveszter polgármestert.

– A meglévő intézményeink működtetésére, valamint sportsarnok-, illetve csatornaépítésre.

● **Amikor 1995-ben Újváriné beadta a pályázatát a Népjóléti Minisztériumhoz, csatolta az önkormányzat támogatási nyilatkozatát. Beszéltek akkor arról, miből mű-**

ködteti majd a bölcsődét?

– Ez nem vetődött föl, ugyanis elvi, s nem pénzügyi támogatásról volt szó.

● **Úgy tudom, hogy korábban terveztek bölcsődét a faluban.**

– Bár a község rendezési tervében volt helye, soha nem merült fel rá igény, éppen ezért nem is építettük meg.

● **Mikor készült ez a rendezési terv?**

– A hetvenes évek közepén.

● **Azóta mérték az igényeket?**

– Konkrét felmérés nem készült, de mindig volt falugyűlés, közmeghallgatás, ahol a lakosság elmondta, mit szeretne.

● **S most mit szeretnének leginkább az emberek?**

– A nagycsaládosok közvélemény-kutatásának adatai szerint szilárd burkolatú utat, járdát, óvoda bővítést, bölcsődét.

● **Utóbbi jól mutatja, hogy több mint ötszázán írták alá a petíciót.**

– Nézze, ötszáz aláírást én is tudnék még húsz témára gyűjteni.

● **Rohamosan nő a**

gyermek szám a faluban, ami kisebbfajta népességrebukkanással fenyeget. Milyen lépéseket terveznek?

– Az óvodát biztosan bővítenünk kell. Ezt a nagycsaládosok fel is vállalták. Egy tervező társadalmi munkában elkészíti a tervet. Közszönjük szépen, örülünk neki.

● **Polgármester úr, járt már ön a bölcsődében?**

– Még nem láttam, de hallottam, hogy szép.

Sz. C. Sz.

Legyen vagy ne legyen bölcsőde? Domaszéken nem ez a kérdés. Legyen – mondja mindkét tábor. A kérdés az, miből működik, magán- vagy közpénzből? A képviselő-testület május végén újratárgyalja az egyszer már elvetett témát, s dönt arról, hogy adjon-e önkormányzati támogatást a sokak által hön óhajtott tizenkét férőhelyes magánbölcsődének vagy sem. Addig is, mi itt is, ott is tiszteletünket tesszük a faluban.

Újvári Béláné csecsemő- és kisgyermek szakgondozó a nyolcvanas évek közepén költözött ki a családjával Szegedről Domaszékre. A közel két évtizedes bölcsődei gyakorlattal rendelkező Újváriné az utóbbi években asszisztensként dolgozott a falu orvosi rendelőjében, minek következtében alaposan megismerte a község apróbb s nagyobb lakóit és gondjait. Éppen ezért nem volt váratlan, amikor indult az 1994-es helyhatósági választáson. Az már inkább, hogy egyedüli betelepülőként bevásárolták a tizenkét fős, tősgyökeres domaszékiekből álló képviselő-testületbe. Újváriné az első perctől fogva az egészségügy, az oktatás és a gyermekek érdekeit képviselte: rávilágított a problémákra, s nem rejtette véka alá véleményét, bátran kiállt igaza mellett. Szerinte ez a magatartás többeknek nem tetszett a testületben. „Ez nem olyan, mint városban. Ha itt egyszer valaki olyan bünt követ el, hogy mondjuk keményebben vitatkozik, harcol valamiért, amiről szent meggyőződése, hogy igaz és jó, de az szemben áll bizonyos emberek véleményével, akkor azt nem felejtik el. Soha.”

Domaszéken hét évvel ezelőtt még csak 3000-en laktak. Aztán az olcsó építési telkeknek köszönhetően – ugyanúgy, mint például Zombó – egyre keresettebb lett a falu. A városiak jöttek és építkeztek. Ma már közel 3800-an élnek a Szegedtől tíz kilométerre fekvő községben. A falu határában lakók többsége – akik között egyébként sok a nagycsaládos – a gyermekek után járó szociálpolitikai támogatással építkezett, illetve építkeznek.

Ez a házakon is látszik. A panelből kiszabadult egykori város lakó – kinek elfogyott minden pénzmagja – vakolatlan, kertés nélküli, sítombokkal körülvett és poros utakkal határolt épületben éli mindennapjait. A háza állapotától függetlenül azonban komfort igényei neki is vannak. Oly csekélyek például, hogy gyermekét a helyi óvodába, iskolába járassa. Igen ám, de a település évek alatt rohamosan

megszaporodott a gyermekek száma, s a nyolcvanfős óvodában már nincs elegendő hely. A probléma markánsan jelentkezik, hiszen jelenleg 180 körüli 0-3 év közötti gyermek él Domaszéken.

Megtudtam: többen vannak, akik e gondok miatt Szegedről már ki sem jelent a gyermekeiket, bár a faluban laknak, mert félnék, hogy akkor nem jut nekik a városban óvodai hely. Mindközben a szülők személyi jövedelemadójának 35 százalékát a domaszéki önkormányzat kapja.

Újvári Béláné 1995-ben másfél millió forintot nyert a

Népjóléti Minisztérium pályázatán. Ebből a pénzből, illetve saját forrásból – ami körülbelül ugyanakkora összeg volt, mint a minisztérium juttatás – épített a Juhász Gyula utcai háza mellé egy tizenkét főt befogadó, nyolcvan négyzetméteres magánbölcsődét. Az induláskor úgy tervezte, hogy havonta körülbelül húsz ezer forint térítési díjat szed majd gyermekeként. Később rájött, hogy ezt az összeget éppen azok a családok nem tudják megfizetni, akik igazán rászorulnak a bölcsődei ellátásra. Márciusban kérte az önkormányzatot, hogy a gyermekeként járó évi 134 ezer forintot fejkvóta mellé

adjon évente gyermekeként 72 ezer forint kiegészítő támogatást. Elképzelését nem támogatta a testület.

„Az gondoltam, hogy egyezségre jutok a képviselőkkel, s nem állnak ennyire ellenségesen a dologhoz, hiszen a bölcsődét nemcsak magamnak, hanem a falunak is építettem. Az ÁNTSZ szakemberei például amikor meglátták, közölték, hogy a domaszéki lehetne Csongrád megyében a minta magánbölcsőde” – mondta kissé szomorúan és rezignáltan Újváriné.

Magyarországon egyébként jelenleg három magánbölcsőde működik. A Fészek Nagycsaládosok Egyesülete

helyi csoportjának vezetője, Simonné Szalma Éva szerint a bölcsőde kisegítené a kátyúból a férőhelyhiánnyal küszködő óvodát, hiszen ide másfél-kétéves koruktól négyéves korukig járhatnának a gyermekek. Azok is kapnának itt helyet, akiket az óvodából elutasítanak.

„Higgye el, sokan nem menének el dolgozni, mtg a gyermekünk kicsi, de azaz, hogy az állam minimális, pár ezer forintot gyermekgondozási segélyt ad, egyszerűen rákényszeríti a nőket a munkára. A falu új részében 20-30 évesek az anyukák, ami azt jelenti, hogy még a nagymamák is aktívak. Kire hagyjuk a gyerme-

ket, ha pénzt akarunk keresni, mert a férjeink fizetéséből nem él meg a család?”

Újváriné többször meghívta már képviselőtársait, hogy nézzék meg a bölcsődét. Ottjártunkig azonban a tizenegyből csak ketten látták a tüchtig gyermekintézményt. „Ha eljőnnének, talán rádobbnának, hogy ez nem olyan vállalkozás, mint egy bolt vagy autószerelőműhely. Egyesek azt mondták, termeljek nyereséget, amiből fenn tudom tartani magam. De könyörgöm, ez nem profitorientált vállalkozás, hanem szociális ellátás, ami a falu érdekét szolgálja, s amibe én beleadom a szakmai tudásom legjavát. Azt kellene megérteni, hogy az önkormányzati támogatással nem a vállalkozást, hanem a családokat segítjük.” Újváriné szerint a képviselők közül néhányan elérkezettnek látják az időt, hogy az ügy kapcsán visszalöjjenek a „jöttment” szakgondozónőre, aki korábban annyit jártatta a száját.

A bölcsőde mindössze tíz családot érint, ez pedig nem oldja meg a gondokat, egyébként is a pár hónapos gyermek maradjon csak az anyja mellett – jelentette ki Baranyás József, annak a bizottságnak az elnöke, amely egyebek mellett szociális kérdésekben is kompetenciával bír. Az ügyviteli bizottság vezetője hangsúlyozta: Újváriné bölcsődeje vállalkozásként indult, s maradjon is tisztán vállalkozási alapon.

„Tőlünk sok minden mást is várnak a lakosok, több mindenre kell figyelniük. Szilárd burkolatú utakat kell építenünk, ezer nyugdíjast kell ellátnunk, és még sorolhatnám. Nem támogatom, hogy valaki állami, költségvetési pénzből csinálgassa nyugodtan a vállalkozását. Az azért túl kényelmes lenne. A fejkvótát kapja meg Újváriné, s az odajárók, rászorultsági alapon, kaphatnak még némi támogatást az önkormányzattól.” A pénzügyi bizottság tagja, Ótót Kovács Józsefné szerint a bölcsőde működésére, ha nagyon akarják, elő tudják teremteni a pénzt. Például a céltartalék terhére. De ő úgy látja, hogy néhány képviselő nem akarja, mert félnék, hogy az önkormányzat nyakán marad a bölcsődei ellátás feladata, s az anyagi terhet jelentene.

A márciusi döntés után a nagycsaládosok kezdeményezésére aláírásgyűjtést indult, miszerint az önkormányzat vegye fel feladatkörebe a bölcsődei ellátás biztosítását. A petíciót 531-en írták alá. Simonné Szalma Éva szerint többen között ennek hatására döntött úgy legutóbbi ülésén a testület, hogy május 29-én újratárgyalják a bölcsődeügyet.

● **Miske (MTI)**

Egy rendőr őrmester is részese volt annak a gépkocsilopási kísérletnek, amely vasárnap hajnalban történt a Duna-Tisza közti Miskén. A helyi Galaxis diszkó parkolójából egy Mazda típusú autót igyekeztek „elkötni” ismeretlen tettesek, de amikor a gépkocsit megkísérelték beindítani, a tetteseket a helybeliek feltartóztatták, és a rendőrök kikerkezéséig őrizték őket. Mint kiderült, a két gyanúsított egyike Sz. András 24 éves rendőr őrmester, a kalocsai kapitányság kötelékébe tartozó közlekedési járőr. A fiatalember a múlt év szeptembere óta dolgozott a rendőrség állományában, de a mundértól most meg kellett válnia, mert a megyei rendőrfőkapitány utasítására még vasárnap délelőtt elbocsátották az állományból. A másik gyanúsított, J. Zsolt kalocsai lakos, civil állampolgár. Ellenük gépjármű önkéntes elvétele vétség kísérletének alapos gyanúja miatt indul meg a büntetőeljárás. Az ügyrel kapcsolatos iratokat átadták az illetékes ügyészségi nyomozóhivatalnak.

● **Madrid (MTI)**

Castro kormánya azzal vádolja az USA-t, hogy biológiai agressziót követett el az ország ellen, a kubai mezőgazdaság szabotálása érdekében. A kubai kormány a múlt héten panaszt nyújtott be az ENSZ-nél, mondván, hogy egy amerikai repülőgép olyan rovarok petéit szórta le kubai földekre, amelyek nem csak rendkívül károsak a mezőgazdasági termelésre, hanem ellenállóak a hagyományos rovarvédő szerek ellen. Washington tagadta a vádat. A kubai kormány jelentése szerint tavaly október 21-én egy S-2R típusú, N-3093-M rendszámú repülőgép ismeretlen szerrel permetezte be Matanzas tartomány több, a légifolyosó közelében elterülő részét. Az ilyen repülőgépeket általában a kábítószert-ültetvények elpusztítása érdekében használják az amerikaiak. Washington szerint ez a gép a megjelölt napon valóban felszállt a floridai Cocoa Beachen lévő légitámaszpontonról, és Kuba érintésével Kolumbiába repült, hogy ott részt vegyen egy kokainültetvény elpusztításában. Amikor az amerikai pilóta meglátta, hogy a közelében repül a kubai légitársaság egyik utasszállító repülőgépe, füstképző készüléket hozott működésbe, hogy figyelmeztesse a másik gép pilótáját saját helyzetéről.

● **Szabó C. Szilárd**

A kubaiak szerint az amerikai gép Matanzas ártéppelése közben ismeretlen eredetű szerrel szórt be egyes területeket, aminek következtében szürkésfehér felhő keletkezett – miként azt a kubai légitársaság járatán ezt észlelték. Az eset után Matanzas megyében megjelentek a szigetországban azelőtt soha elő nem fordult rovarfajta első példányai, és az invázió mostanra nem csak Matanzas területét borítja be, hanem Havanna és Cienfuegos tartományt is – így a havannai vadak.

Kocsilopáson ért rendőr

● **Budapest (MTI)**

A hazai brókercégek 1996-ban összesen 4885 milliárd forint értékben forgalmaztak értékpapírokat a tőzsdén és a tőzsdén kívüli piacon. Az összforgalomból több mint 4000 milliárd forintot képviselt az állampapírok kereskedelme. A részvények forgalma 609 milliárd forintot tett ki. A lista 101 értékpapír-forgalmazó társaság adatait tartalmazza. A tavalyi év legnagyobb értékpapír-forgalmazójának a Creditanstalt Értékpapír Rt. bizonyult.

● **Budapest (MTI)**

A brókercég a tőzsdén, illetve a tőzsdén kívüli piacon összesen 661 milliárd forint értékben forgalmazott értékpapírokat a múlt évben. A második helyezett a New York Bróker Rt. lett 445 milliárd forintos forgalommal. A harmadik helyet az Internationale Nederlanden Értékpapír Rt. foglalta el 400 milliárd forintos forgalmával. A negyedik és ötödik helyen a Postabank Értékpapír-forgalmazó és az OTP

Értékpapír Ügynökség végzett csaknem azonos, 324,9 és 324 milliárd forint forgalommal. Az állampapírok piacán szintén a Creditanstalt vitte el a pálmát, államkötvényekkel és kincstárjegyekkel összesen 538 milliárd forint forgalmat bonyolított. A New York Bróker Rt. 420 milliárd forint forgalmával itt is a második helyet érte el.

Az Internationale Nederlanden leginkább a rész-

Dollárpánik

● **Brüsszel (MTI)**

Belgiumban a vált végén megnőtt a pénzváltóhelyek forgalma, a lakosságban ugyanis kisebbfajta pánikot váltott ki az a holland lapjelentés, miszerint Európában majd nem tökéletes dollárhamisítványok kerültek forgalomba.

A De Telegraaf című holland újság a brüsszeli központi európai bankszövetség bizalmas jelentését idézte, az intézmény azonban csütör-

tök óta zárva tart, és egyelőre nem tudta kommentálni a híresztelést. Egyes bankok azonban – köztük például a holland ABN Amro – azonnal igyekeztek megnyugtató ügyfeleiket, hogy a hamisítványok elleni belső biztonsági rendszerükkel megbízható.

A jelentés készítői szerint a bankjegyek még ultraibolya sugarakkal vizsgálva sem mutatnak különbözőségeket az eredetiektől.

Brókerek forgalma

● **Budapest (MTI)**

Dollárpánik

● **Budapest (MTI)**

Brókerek forgalma

● **Budapest (MTI)**

Dollárpánik

● **Budapest (MTI)**

Brókerek forgalma

● **Budapest (MTI)**